

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Negyedévre	30 dinár
Egy óra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiliteva (Zápoiya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 21
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFOÉ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 81. szám.

Kedd, április 11.

Pasity miniszterelnök a királynál.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 9.

Pasity Nikola miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson volt Öfelsége Aleksander királynál, akinek a politikai helyzetről referált. A kihallgatást az ellenzéki pártokban ujabban észlelt politikai nyugtalan magatartás tette szükségessé.

Aleksander király látogatása Bukarestben.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 9.

Öfelsége Aleksander király, amint Mária királyné Athénból Bukarestbe tér vissza, néhány napi látogatásra Bukarestbe fog utazni. A látogatás tisztán privát jellegű lesz, miután a király az ünnepélyes fogadtatás formalitásait mellőzni kérte.

Pasity még sem megy Genuába.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 9.

Illetékes helyen megerősítik azt a hírt, hogy Pasity miniszterelnök nem megy Genuába. A miniszterelnök a demokrata képviselői klub unszolására is megmaradt álláspontja mellett s semmi szín alatt nem hagyja el Beogradot. Pasity elhatározása a legutóbbi politikai eseményekkel kapcsolatos.

Az adriai kérdés a genuai előértekezleten.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 9.

Genuából érkező hírek szerint, mára hívták össze a nagyhatalmak előzetes ülését, melyen a konferencia menetére vonatkozólag döntenek. Az előértekezleten részt vesz Belgium is.

Az SHS kiküldöttek és az olasz külügyminiszter között ma délelőtt tárgyalások folytak az adriai kérdést illetőleg. A beogradi „Tribuna” római jelentések alapján azt írja, hogy az adriai kérdést a napokban véglegesen rendezik.

Kifizették a drágasági pótlékot.

A hivatalosok nem kaptak családi illetményeket.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 9.

A napokban részletesen foglalkoztunk azokkal az anomáliákkal, amelyek az állami tisztviselők felemelt drágasági pótlékának kifizetése körül keletkeztek. A beeskereki pénzügyigazgatóság ugyanis megtagadta a pótlékok kifizetését azoktól az állami alkalmazottaktól, akiket az illetékes minisztérium erősített meg az állásukban s csupán a királyi kézirattal kinevezett hivatalnokoknak utaltatta ki a törvényben biztosított összeget. A pénzügyigazgatóság álláspontja következtében, a tanárokon, törvényszéki és járásbírókon kívül csak kevés tisztviselő jutott hozzá jogos illetményéhez, a többiek kénytelen-kelletlen beletörődtek abba, hogy néhány napig várniuk kell.

Kusity Vladimir, a kerületi pénzügyigazgatóság vezetője a napokban Novisadra utazott, hogy az ottani B. B. B. osztálytól részletes felvilágosítást kérjen a felemelt drágasági pótlékokat szabályozó

rendelet egyes homályos rendelkezéseiről. Kusity igazgató szombaton délelőtt érkezett vissza utjáról és utasította tisztviselőit a felemelt drágasági pótlékok haladéktalan kifizetésére. Az igazgató rendelkezése alapján az állami alkalmazottak jórésze még szombaton megkapta a fizetéstöbbletet.

A hivatalosok és fogházörök családi pótlékát illetőleg semmiféle változás nem állott be. Azok, akik évi öt dinár egyenes adót fizetnek, családi pótlékot nem élvezhetnek. A rendelkezés ez a része roppant súlyosan érinti a szolgákat és fogházöröket, mert legtöbbször van egy kis háza, ami után jóval több egyenes adót fizet, mint amennyi a megállapított minimum. Ezek tehát az eddigi három-öt-hatezer koronás fizetés helyett, csupán a saját személyeik után járó pótlékokat kapják, ami a fizetésükkel együtt nem több 1700—1800 koronánál. Ebből pedig ma megélni nem lehet.

Magyarcernya község küldöttsége az agrárreform miniszternél.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 9.

Tegnap délelőtt egy magyarcernyai küldöttség kereste fel az agrárreform minisztert és arra kérte, engedjen át a szekvestált Csekonics-féle uradalmi földekből nagyobb területet dohánytermelés céljára a községnek. A küldöttséget Bobolin Mihály községi bíró vezette és Sztojadinovity bánáti képviselő mutatta be a miniszternek. A miniszter igen szívélyesen fogadta a deputációt és kijelentette, hogy kérelmét teljesíteni fogja, mert Magyarcernya község lakossága rászolgált erre a kedvezményre az által, hogy a község viszonyai rendezettek, a lakosság az adóját pontosan befizette az állampénztárba és az optálás alkalmával egyetlen polgár sem kívánta más állam kötelékébe való felvételét.

A törvényhozó bizottság meggyorsítja munkáját.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 9.

A szkupstina elnapolása következtében a képviselők jórésze elutazott Beogradból. Ennek ellenére a törvényhozó bizottság tegnapi ülésén annyi képviselő jelent meg, hogy meg volt a szükséges létszám s így jogérvényes határozatot is hozhatott. Az ülésen az állami tanácsról szóló törvényjavaslat elvi vitáját befejezték, sőt a részletes megvitatását is megkezdették, melynek tárgyalását olyan stádiumban hagyták abba, hogy holnap már véglegesen befejezik. A törvényhozó bizottság egyébként lázas munkát folytat, mert még a husvéti ünnepek előtt be akarja fejezni a közigazgatási bíróság hatáskörét és szervezetét tartalmazó törvény megszövegezését.

Zita és gyermekei a Wight-szigetre mennek.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Hága, ápr. 9.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint az angol kormány hozzájárult ahhoz, hogy Zita volt királyné és gyermekei a Wight-szigeten tartózkodhatnak. A hozzájárulást elősegítette az, hogy Zita a kiállott izgalmak következtében gyengélkedik. A király gyermekei felgyógyultak ugyan, de nekik is levegőváltózt rendeltek az orvosok.

Miksa főherceg, Károly exkirály öccse, április tizenegyedikén Münchenből Funchallba utazik. Ugyanaznap indul Madeirába gróf Hunyady is, aki ott résztvesz a tanácskozásokban, amelyeket a király családjának magánjogi viszonyairól folytatnak.

Magyarországi állatállomány érkezik.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 9.

A gazdasági és pénzügyi bizottság tegnapi délutáni ülésén Puelj földművelésügyi miniszter közölte, hogy Magyarország az állatállomány szállítását április 24-ikén megkezdi. A bizottság tudomásul vette a bejelentést és felhatalmazta a minisztert, hogy egy bizottságot alakítson az átvétel eszközésére. A földművelésügyi és közlekedésügyi miniszter érintkezésbe lépett a beogradi hajószindikátussal a szállítás minél gyorsabb lebonyolítása végett.

Redukálják a vörös hadsereget.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, ápr. 9.

Moszkvából jelentik, hogy Lenin támogatásával mozgalom indul meg, amelynek az a célja, hogy a vörös hadsereg létszámát redukálják. Trotszkij kitarat amellet, hogy a hadsereg létszáma másfél millió maradjon. Csak a tavaszon lehetne szó a hadsereg létszámának redukálásáról, ha a béke megzavarásának veszélye nem forog fenn.

Ujabb legitimista tüntetés Bécsben.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, ápr. 9.

A legitimistapárt ma délelőtt fényes egyházi segédlettel, a párt zászlója alatt hűséget esküdt II. Ottónak, Károly exkirály fiának. A kapucinusok templomában ez alatt gyászsztentisztelet volt. A gyászmise után a jelenlévők ismét monarchista tüntetést rendeztek az utcán. A Spiegelgasseban összehalmozottak ellentüntetőkkel és a két párt között tettelegességre került a sor, úgy hogy a rendőrség kénytelen volt közbelépni.

Wien, ápr. 9.

Wolf ezredes, legitimista vezér vezetésével nagy küldöttség jelent meg Brejszky alkancellárnál, akitől azt kérték, hogy Károlyt Ausztriában temessék el és családját ugyancsak Ausztriában helyezték el. Brejszky megígérte, hogy a minisztertanács szavára teszi a dolgot. A tüntetők ezután Masirevics wieni magyar követnél jelentek meg, ahol Wolff ezredes a legitimista-párt nevében részvétét fejezte ki Károly elhunytá fölött.

Benes lemond a miniszterelnökségről.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Prága, ápr. 9.

Megbízható jelentések szerint Benes Genuából való visszatérte után lemond a miniszterelnökségről és csak a külügyi tárcát tartja meg. A miniszterelnökségre kombinációban van Swehla agrárius, Englis volt pénzügyminiszter és Hamal realista párti.

A bombamerénylet.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, ápr. 9.

A rendőrségi nyomozás szerint a bombamerényletet egy négy-öt tagból álló szervezet hajtotta végre. A robbanódobozt kisipari uton állították elő. A rendőrség a délután folyamán kihallgatta Beniczki Károly Istvánt, akinek állítólag Gyallay Mihály, a „Hazánk” szerkesztője adott át egy kéziránatot. Kardos tagadásban van és kijelenti, hogy a merényletről egyáltalán nem tud semmit sem többet, mint amit a lapokból olvasott. Délután Eötvös Károlyt hallgatták ki, akit a bécsi Szemző-palota elleni bombamerénylet idején fogtak meg. A kihallgatások egész éjen át tartottak és ezek eredményeként Gyallay Mihály szerkesztő fogva marad továbbra is. Hir szerint a rendőrség oly pozitív adatok birtokába jutott, hogy a merénylet tetteseit két napon belül kézrekerítik.

A főkapitányságon a bombamerénylet után elrendelt részleges rendőri készenléte este megszüntették.

Megtévedt postatisztviselő.

Detektívregényeket olvasott. — Vérrel irt zsaroló levelek. — Kiábrándulás — hat hónap.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 9.

1920 december havában érdekes bűnügyet leplezett le a beeskereki állami detektívtestület. Kurländer Antal beeskereki, Krausz Árpád, Szehr Pál torontálvásárhelyi és Lukics Koszta belackvai tekintélyes gazdag kereskedők anomyn levelet kaptak, melyeknek írója nagyhangú rémregényekre emlékeztető fenyegetésekkel figyelmezteti a címzetteket, hogyha a kért 25.000 dinárt huszonnégy órán belül postára nem adják, „Démon — Crepaja” postarestante címre, akkor halál fiai. Azt is megemlítette a furesa levélíró, hogy eddig már tizenhárom áldozattal végzett és ez a levél is embervérrel íródott. Az említett kereskedők persze nem ültek fel az ismeretlen zsarolónak, hanem feljelentést tettek, aminek alapján aztán megindult a nyomozás. Néhány nap múlva erős fedezet mellett hozták Beeskerekre a tettest, Miukov Vladimir 19 éves tisztviselőt, a cserépaljai postahivatal alkalmazottját, akiről a vizsgálat alatt nemesak a levélhistoria, hanem egy egész sereg kisebb-nagyobb tiltott mahinációban való részvétel bizonyosodott be. Így többek között kitiűnt, hogy Miukov Csokolovity Jelena postamesternő lakásából különféle apróbb holmit eltulajdonított, az Amerikából érkező leveleket pedig felbontotta, mint annakidején bevallotta, csupán abból a célból, mert a nemesebb valuták beözönlését meg akarta akadályozni (másnap eladta a dollárokat Beeskereken a legmagasabb árforlyamon).

lyozni (másnap eladta a dollárokat Beeskereken a legmagasabb árforlyamon).

A „nagy reményekre” jogosult fiatallembert kisdéd üzeméért szombaton délelőtt vonta felelősségre a beeskereki törvényszék büntető tanácsa. A vádlott katonai szolgálatot teljesít s így mint lovassági közlegény jelent meg a tárgyaláson.

Kihallgatása során elmondja, hogy a Démon jelíggel ellátott leveleket rémregények és detektívforténetek hatása alatt írta s egyáltalában nem volt velük zsaroló szándéka. Az említett kereskedőket, részben személyesen, részben hírből ismerte. A corpus deliktiként lefoglalt leveleket egyébként nem embervérrel, hanem disznóvérrel írta. A dolláros levelekre nézve kijelenti, hogy csupán három Amerikából érkező küldeményt bontott fel s mindössze egy dollárt vett magához.

Kurländer Antal, Lukics Koszta, Szehr Pál és Krausz Árpád tanuvallomása után ítélethozatalra vonul vissza a bíróság.

Az ítéletben Miukov Vladimirt lopás és hivatali hatalommal való visszaélés vétségében bűnösnek mondták ki és elítélték hat havi börtönmre és öt évi hivatal- és politikai jogvesztésre. Mia Miatov ügyészhelyettes súlyosbításért, Miukov és védője, Mihajlovity János dr. pedig felmentés végett fellebbezett.

A kisentente találkozása Genuában.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Genua, ápr. 9.

A kisentente képviselőinek tegnap délután a Bristol-szállodában ismerkedési összejövetelük volt. Ugyanebben a szállodában lakik Benes cseh miniszterelnök is. Schanzer olasz külügyminiszter a délután folyamán meglátogatta Benes miniszterelnököt.

A vármegyei tisztviselők drágasági pótléka.

Beeskerek, ápr. 9.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy a vármegyei tisztviselők drágasági pótlékát az állami tisztviselőkével egyenlő magasságra emeli és hogy ezt addig is, amíg a vármegyei tisztviselők fizetésének és drágasági pótlékának ügye véglegesen és országosan rendeződik, saját háztartási alapjának terhére kifizeti.

A törvényhatóság döntését, ame-

lyet az alispáni hivatal soron kívül felterjesztett a belügyi kormányhoz, a belügyminiszter már jóváhagyta, úgy hogy most már csak a pénzügyminiszter jóváhagyása szükséges, amelynek megérkezése után, amire még a husvéti ünnepek előtt számítanak, ez a drágasági pótlék kifizethető lesz a törvényhatósági tisztviselőknek.

A görög-török békealkudozás.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Athén, ápr. 9.

A görög kamara a Párisban kidolgozott békejavaslatot felháborodással fogadta, mert a javaslat elfogadása esetén meghiusulna minden siker, amit Görögország 1912. év óta kivívott. A legtöbb, amit Görögország óriási áldozatai után, még kilátásba helyezett, — a megszállott kisázsiai terület autonómiaja, a keresztények biztonságának hathatós garanciája. Görögország azonban Thrácia tekintetében semmi szin alatt sem engedheti igényeit csorbítani.

HIREK

Halálozás. Öszinte részvétellel vettük a hirt, hogy Konyovics György dr., a novisadi királyi tábla elnöke pénteken elhalálozott. Konyovics drt Beeskereken sokan ismerik, még a háboru előtt hosszú ideig az itteni ügyészség vezetője volt s innen került a szegedi táblához bírónak, majd Novisadra, ahová elnöknek nevezték ki. A magas intelligenciájáról ismert kiváló jogtudós halála általános részvételt kelt városzszerte. A beeskereki törvényszék és ügyészség Boschi Ivó és dr. Neuner Vilmos törvényszéki bíróval képviselteti magát a temetésen, mely Somborban megy végbe. A volt tisztviselői pedig gyűjtést rendeztek s az összegyűjtött összeget, koszorúmegváltás címén valamilyen jótékony célra fogják fordítani.

Adomány. N. N. a róm. kath. árvaháznak 200 koronát adományozott lapunk útján.

Dr. Davidovity Ljuba Pansevón. Pansevórol jelenti tudósítónk. Dr. Davidovity Ljuba, az országos demokrata-párt elnöke tegnap, szombaton este dr. Miatovity és Zsiva Jankahidac országgyűlési képviselők kíséretében Pansevóra érkezett. A Temesparton, a hajóállomásnál nagyszámu közönség várta a vendégeket és Davidovity Ljubát itt dr. Boskovity és dr. Dongisevity képviselők üdvözölték. Este a vendégek tiszteletére társasvácsora volt, vasárnap reggel pedig kimentek Omlinra, ahol a demokrata-párt gyűlést tartott.

Szervezkednek a munkások. A beeskereki malommunkások szakszervezete pénteken délután 6 órakor ülést tartott az Etfesova-utcai Munkás-Otthonban, melyen szép számban jelentek meg az érdekeltek. Az előadó Kotur Szima, az Általános Munkásszövetség titkára volt, aki a malommunkások helyzetéről beszélt és ennek kapcsán elmondotta, hogy az anyagi helyzetük megjavítását csakis úgy tudják elérni, ha kellőképpen szervezkednek és egységesen lépnek fel a követelésekkel. Az értekezleten ezután egy bizottságot választottak, mely megkezdte a tárgyalásokat a munkaadókkal. — Szombaton este 6 órakor a vasmunkásoknak volt szakértekezletük a Munkás-Otthonban. A gyűlésen a vas- és fémmunkások anyagi helyzetének megjavításáról tárgyaltak.

A kis cukros réprize. A beeskereki műkedvelők tegnap két előadás keretében megismételték a „Kis cukros” című négyfelvonásos vígjátékot. A szereplők egytől-egytől jöttek s még az első előadásnál is nagyobb sikert arattak. A rendezés ez alkalommal is kifogástalannak bizonyult, ami Ripka Imre főrendező érdeme. Reméljük, hogy a műkedvelői gárda ebben a kitűnő összeállításban még több kellemes színházi estét fog szerezni a beeskereki közönségnek.

A viroviticaiak nászajándéka öfelsége Aleksander királynak. A horvátországi Viroviticából Beogradba érkezett küldöttség tegnap délután megjelent Aleksander király öfelsége előtt és átnyújtotta a nászajándékát — egy aranszájjakkal művésziessé kivarrott párnát. Ez volt az első eset 1918-ik év óta, hogy Horvátországból küldöttség kereste fel az udvart, illetve öfelségét a királyt. Kezney horvát tanár, aki a deputációt vezette, megkérte a királyt, engedje meg, hogy megcsókolja a kezét. Öfelségét ez annyira meghatotta, hogy a tanárt kétszer arcon csókolta.

Nagy havazások Oszterbiában. Az ország belsejéből érkezett hírek szerint ott egy idő óta erős és tartós a hideg. Két napi eső után pedig havazott. Csacsaknál a hó félméter magas.

A kereskedősegek és kereskedelmi alkalmazottak béremelési követelése ügyében vasárnap délelőtt 11 órakor ülés volt a „Beograd”-kávéház termében. Az alkalmazottak azt a határozatot hozták, hogy a munkaadóik által tett 400 és 800 koronás bértöbbletet nem fogadják el, hanem ragaszkodnak eredeti követelésükhöz a drágaság nagyobbodásához arányított percentuális béremeléshez. A segédek felkérték a helybeli munkáskamarát és az Inspekcióját Radát a tárgyalások folytatására.

Passziójáték a városi színházban. Folyó hó 10-én hétfőn, továbbá 11., 12., 18., 19 és 20-án esti 8 órai kezdettel a veliki-becskereki műkedvelők 70 tagú társulata előadása: „Passziójáték” vagy „Jézus Krisztus szenvedése és feltámadása” szóban és élőképekben, 17 felvonásban. Karmester: Ulirs, rendező: Schneider Ferenc. A tiszta jövedelem egy része jótékonycélokra fordítatik.

Az angol király és a rabbiivadék rokonsága. Bécsi munkatársunk írja: Igen érdekes szerelmes pár vendége néhány nap óta Bécsnek; Battenberg Lipót herceg és Ashley Eveline mint annak rendje és módja szerinti jegyospár érkeztek ide. Ami ebben különösen érdekes, az, hogy a vőlegény legifjabb fia Beatrix angol hercegnőnek, Viktória királynő legfiatalabb leányának, míg a menyasszony pedig Sir Ernest Cassel-nek, a nemrég elhunyt német-angol bankárnak unokája és egy kölni bankárnak leánya, akinek nagyatyja még Berlinben rabbinus volt. E házasság révén a rabbi unokájának direkt nagybácsija lesz az angol király és sógornője a spanyol királynő, aki a vőlegénynek nővére. A menyasszony nagyatyja, Sir Cassel bizalmas

barátja volt Eduárd angol királynak. A jegyospár Bécsben igen visszavonultan él, csak kevesekkel érintkeznek, ezek előtt azonban kijelentették, hogy sem az angol király, sem a spanyol királynő nem ellenzik az Indiában keletkezett szerelemnek házassággal való megpecsételését.

Wrangel Bulgáriába megy. Beogradból jelentik: Wrangel orosz tábornok kérvényt adott be a külügyminiszterhez, melyben utlevelet kér Bulgáriába.

Vas- és fémöntvényeket Krausznál. Veliki Becskerék. Telefon 329.

Poincare is bűnös.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, ápr. 9.

A berlini orosz delegáció bejelentette, hogy a szovjet több olyan, eddig a nyilvánosságra nem került okmánnyal rendelkezik, amelyek Poincarénak a háború körüli bűnösségének bizonyítékát nyújtják.

A dunai hajózás az utódállamok partjain.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, ápr. 9.

A háború után, a dunai hajózás terén beállott tökéletes bizonytalanságban az első enyhülést Hynnes, a szövetséges hatalmak által delegált amerikai döntőbíró hozta meg, aki 1921 augusztus hó 2-án kihirdetett döntésével azt a magyar, osztrák vagy német hajóparkot, amely a háború befejezésekor a Dunán Vu-kovártól lefelé rekedt és hadicélokot szolgált, a zsákmányoló államoknak ítélte meg. Ezen intézkedés által a Dunán uszó osztrák, magyar és német hajópark 50 százaléka körülbelül elveszett ugyan az illető államokra nézve, ezzel szemben azonban felszabadultak mindazok a hajók, amelyek idegen területen maradtak ugyan, de nem állottak hadiszolgálatban. Hynnes ugyanis ítéletének ugynevezett repartíciós részében a hadiszákmányként odaítélt hajókkal a szerb és román aspirációkat kielégülteknek nyilvánította és csupán még csak Csehszlovákia igényeit kellett kielégíteni. Ez utóbbi célra, mint a Magyar Lloyd éppen most jelenti, Magyarország két vontatógőzöst 1450 HP-vel és 12.500 tonna uszályhajótért adott át összesen. Ily módon tehát elintézték nyert a dunai hajók sorsa, azonban korántsem intéződött el a hajóstársaságok magántulajdonban lévő berendezéseinek kérése, mint a javítóműhelyek, kikötőberendezések és szénbányatelepek megváltása, amelyeket az utódállamok mind lefoglaltak. Ennek a kérdésnek eldöntésére az arbiter nem tartotta magát illetékesnek. Ezt kívánja most pótolni a Nemzetközi Dunabizottság által elkészített, de még nyilvánosságra nem hozott új Duna-akta, amelyet az utódállamok valószínűleg még a tavasz folyamán ratifikálni fognak. Azonban még így is sok akadálya van a zavartalan hajózásnak. Így például a békeszerződés a Tiszát nemzetközivé tette. Így Magyarországnak nincsen egyetlen, ugynevezett nemzeti folyója sem. Ezzel szemben például Jugoszláviában egy a Dráva, mint a Temes és a Béga, valamint a Péter király (vált Ferenc) csatorna nemzeti vizek jellegével bírnak, amelyeken a hajózás tisztán az illető államok engedélyétől függ. Ez a körülmény rendkívül nehéz helyzetet teremtett. Így ugyanis teljesen kiesik a Dunán való felfelé irányuló forgalomból a Bácska buza, a temesi vidék tengeri és a Dráva-part faszállítása. Azonkívül a békeszerződés az ugynevezett Cabotage hajózás, vagyis az egyes államokba irányított rendszeres hajójáratok fentartását is az illető állam engedélyezéséhez köti. Így például a Beograd—Galac közötti forgalomhoz mindenképpel Románia előzetes engedélye szükséges. Ilyen viszonyok között nehezen lehet az egységes dunai hajózást megvalósítani. Ennek folytán a Donau Dampfschiffahrt Gesellschaft, valamint a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság a tavaly csak a Regensburg—Wien—Bratislava—Budapest—Mohács közti viszonylatban tartott fenn rendszeres személy- és teherjáratokat, míg a Mohács—Beograd—Szemendria közötti részen az SHS királyság hajózási syndikátusa, Turnu Severin—Giurgiul vonalán a N. F. R., a román állami hajózási vállalat és a Giurgiul—Galaci részen pedig a múlt évben alakult román és angol társaság bonyolították le a hajózást. Valószínűleg így marad ez az idén is. Nemzetközi viszonylatban csupán egy hosszabb járat áll a közönség rendelkezésére Wien—Budapest—Beograd között, amely expresszjáratot a Donau Dampfschiffahrt Gesellschaft a jugoszláv hajózási syndikátussal karöltve tartja fenn. A román N. F. R. vállalattal most folynak a tárgyalások, hogy ezeket a járatokat egész Ruszesukig kiterjesszék.

Az azonban nemcsak a személyforgalomnak, hanem a teheráruforgalomnak is hasonló nehézségekkel kell megküzdenie. Az Aldunára irányított darabárut esakis teljes uszályrakományként fogadták el a társulatok. A sok gátló intézkedés közül azonban több mégis megszűnt. A hajóknak most már nincsen szükségük a Nemzetközi Dunabizottság által kiállított védőpatensekre, azonkívül úgy a magyar, mint az osztrák és német hajóstársaságok az új csehszlovák hajózási syndikátussal, valamint az SHS királyság hajózási syndikátusával kartelbe léptek, amelynek alapján nemcsak a forgalmat osztják fel egymás között arányosan, de tarifális intézkedéseket is egyöntetűen hajtják végre. A románok ehhez a kartelhez nem akarnak csatlakozni és minden közeledéstől elzárkóznak. Csehszlovák részről szintén még fennáll az a nehézség, hogy valamennyi lefelé tartó hajónak ki kell kötnie Pozsonyban, ahol a hajózási iratokat átvizsgálják. Ez természetesen a csupán áthaladó hajókat igen fenntartja.

Magyarországon, mint most szintén a Magyar Lloyd jelenti, szorgalmasan dolgoznak a hajók felépítésén. A Magyar Folyam- és tengerhajózási R.-T. angol tőkét kapott és több új hajót készül építeni. A magyar hajózásnak azonban óriási kárára van a kereskedelmi szerződések hiánya, a valutadifferencia és a mindenütt fennálló különböző ki- és beviteli tilalmak.

sz. p.

A „Torontál” hadifogoly postája.

Wieni szerkesztőségünk díjtalanul áll olvasóink rendelkezésére. Megkeresésekre csak a rovatban válaszol. Wieni szerkesztőségünk címe: Wien, Köstlergasse 4.)

Üzenetek.

Márkus Barna (Losonc). A kieserelő bizottság még számos turkesztáni fogolytáborban nem fejezte be kutatásait. Meglehet, hogy bátyja valamelyik ilyen táborban tartózkodik. Megkeresését továbbítottuk Rigába, hogy a kieserelő bizottság kutatasson utána.

Schreiber Ignác (Eperjes). Megkeresését továbbítottuk Rigába. A bizottság nyomozni fog. Nem ártana azonban a lengyelek útján is nyomoztatni. Ha Kassán dolga akad, menjen fel a kassai lengyel konzulátusra, talán a konzulátusi hivatal elvállalja, hogy Keletgaliciában kutatni fog. A „Kassai Napló” főszerkesztője, ha majd a szerkesztőségben felkeresi, szívesen áll rendelkezésére és a konzulátushoz ajánlólevelet fog Önnek adni. Mi teljesen díjtalanul állunk olvasóink rendelkezésére és így nemcsak hogy nem tartunk igényt jutalomra, de azt el se fogadjuk.

Salma

az elpusztíthatatlan
kaucsuk-cipősarok.

Gajdos József (Sároskifalu). A különböző kórházakban a kieserő bizottság most kutat magyar hadifoglyok után. A kutatást fia után is megindította.

Özvegy Krausz Andrásné (Dobšina). Csozországban még rengeteg fogoly várja hazaszállítását. A legközelebbi transportban fia nem szerepel. Megkeresését azonban eljuttatuk Rigába és a bizottság külön nyomozni fog fia után.

Összes dobsinai olvasóinkhoz. Özvegy Krausz Andrásné hetven éves öregasszony, magyarul nem tud. Igen kérjük minden emberségesen gondolkodó olvasónkat, mutassák meg ezt az üzenetet Krausz Andrásnénak (Turecka ulica 314) és fordítsák le neki. Vigasztalják meg a fiát váró, bánkódó matrózt.

Petri József (Malihegyes). Fia adatait továbbítottuk Rigába. A bizottság sorsa után nyomozni fog.

Hosszu Aurél (Horgos). Solti Tamás adatait továbbítottuk Rigába. A bizottság holléte után nyomozni fog.

Horváth András (Martonos). A magyar kormány rigai kirendeltsége kutatni fog fia holléte után.

Ferderber Ignác (Moldova). Sajnos, nem tudjuk, hogy fiai hol tartózkodnak. Személyi adatait azonban továbbítottuk Rigába, az ottani bizottság nyomozni fog utána.

Juhász Józsefné (Torna). Nem akarunk ugyan senkiben sem új reményeket kelteni, azonban mégsem szabad esüggenni. Oroszországban még rengeteg hadifogoly van, akiknek címe ismeretlen a kieserő bizottság előtt is. Ezek után most kutatnak. Meglehet, hogy férje ezek között van, de a bizottság a beküldött adatok alapján újból is kutatni fog utána.

Horváth Samuné (Torontálvásárhely). Férje adatait továbbítottuk Rigába, az ottani bizottság nyomozni fog utána.

Torda Józsefné (Igló). Fia adatait továbbítottuk Rigába. A bizottság nyomozni fog utána. Nem ártana azonban, ha más helyeken is érdeklődne. A 60. gyalogezred kiegészítő parancsnoksága Egerben volt. Meltóztassék talán ajánlott levélben az egri városparancsnokságnál is érdeklődni. A pótzászlóalj a háború alatt Csehországban, Kutna Horában állomásozott. Meglehet, hogy itt is vannak adatok, méltóztassék ezért a kutnahorai kaszárnyába, valamint a lejtmeriei katonai parancsnokságnak is írni. Ha a mi akciónk sikerrel jár fiára vonatkozólag, úgy a lapban értesíteni fogjuk.

Ágoston Erzsébet (Veliki Beeskerek). Férje után a rigai kieserő bizottság nyomozni fog. A mellékelt tábori levelezőlapra nincsen szükségünk, Önnek pedig kedves emlék, ezért eljuttatuk a „Torontál” szerkesztőségéhez Veliki Beeskerekre. Ott naponként delután átveheti.

Özvegy Wagner Berta (Igló). Fia adatait továbbítottuk Rigába, a bizottság sorsa után nyomozni fog.

Iglói olvasóinkhoz. Kérjük fenti üzenetre özvegy Wagner Bertát figyelmeztetni és neki azt német nyelvre lefordítani.

Talált Mátyásné (Veliki Beeskerek). Öccséről közelebbi adataink nincsenek. De hiszen akciónknak éppen az a célja, hogy az eltűnt felkutassuk. A bizottság öccse után nyomozni fog.

Horvát mozgalmak a Burgenlandban.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, április 9.

Burgenlandban ugylátszik nem csak a magyar lakosság, hanem az ott élő horvátok sincsenek megelégedve az osztrák uralommal. Az osztrákok által birtokba vett területen ugyanis mintegy 70.000 horvát él, kezdve a Mura-vidéktől egészen fel Pozsonyig. Ezek a horvátok most nagygyűlést tartottak Stipitity Vilmos volt vezérkari őrnagy vezetése alatt és elhatározták, hogy horvát keresztény parasztpárt néven külön pártot alakítsanak. A párt elnökévé Magyar Mihály községbíróvá választották. A párt részt fog venni egy a nemzetgyűlési, mint a törvényhatósági választásokon és reméli, hogy a lakosság számerejéhez képest egy a nemzetgyűlésen, mint az összes autonóm testületekben képviselve lesz. A szervezkedéssel kapcsolatban a burgenlandi horvátok „Nasi Noviny” címen lapot indítottak, amely egyelőre hetenként egyszer jelenik meg.

Sport

Bajnoki mérkőzések: Slavija—Viktória Veliki Beeskerek 3 : 3, (1 : 2), Cornerarány 4 : 2, bíró Mojity (Obility).

Kac—Obility Vel. Kikindán 8 : 1, (2 : 1), bíró Mazics.

Barátságos: ZsSE—Kadima Zsombolyán 1 : 1, (1 : 0), bíró Steiner.

Nyilttér

Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Fenti rovat alatt a „Torontál” április 5-iki számában magukat az első veliki beeskereki „Hazug”-asztaltársaság vezetőségének nevezők, egy intrikát tettek közzé az alapító, öreg régi tagok ellen. A legmészabbbmenő vakmerőség, amit ezáltal elkövettek. Kétségbevitették, elferdítették az alapító régi tagok létezését, azok létjogosultságát, megbízhatóságát, a jótékony nagyközönség szemében és sárba akarták tiporni azok 9 évi fáradozatlan, buzgó, szorgalmas, igazságos és teljesen a jótékonycélú szolgáló, önzetlen munkájuk gyümölcsét.

Hallja hát szavainkat a jótékony nagyközönség és minden „Hazug”-barát!

Az első veliki beeskereki „Hazug”-asztaltársaság 1913. év október havában egy szép napon, kedélyes szórakozás közepette született meg néhány jelenvolt öreg bácsi között pár fiatalabb csatlakozásával a „Geyer”-féle vendéglőben. Átlátták és átértékelték már akkor, hogy tenni kell valamit a szegény árva gyermekekért s felkínálták nem fölösleges, de igazán a maguk részéről is rászorult filléreiket ezen nemes cél szolgálatára. Kezdetleges volt a dolog, nehéz, de kitartó szorgalom által rövid egy év alatt aktuális és életképes lett. Közbe jött a világháború, sok tagot elszórt az asztaltól, de a honmaradt öreg alapítók kitartóan fenntartották azt, míg csak valamennyi hazatért —

Ujult erővel fogtak hozzá a nemes munkához, fejlesztve, gyarapítva tőkájukat, mignem már 1920—21. években sok árva gyermek felruházását eszközölték.

1921. év májusában, — mert a törzshelyiségben alkalmazva volt iecés az asztaltársaság érdekeit nem tartotta szem előtt és azok igényeit kellően ki nem elégítette, — a vezetőség az állapotok meg nem javulásáig a székhelyét „ideiglenesen” a Hochholzer-féle vendéglőbe tette át. Közben új tagok sorakoztak mellé, akik közül kerültek ki aztán azok, kik nem az asztaltársaság érdekeit tartották szem előtt, hanem a vendéglősét — s mert a régiéket ők sok tekintetben kifogásolni merték s mert a régi törzshelyen az állapotok megjavultak és székhelyüket oda visszavinni szándékoztak, — ezek az urak az alapító, öreg régi tagok ellen fordultak, azokat galárd módon a vezetőségből egyszerűen kibuktatták, később pedig a legszemérmelenebbül a jótékony-ság teréről kizárták s nem átalották meg még azt sem, hogy hivatalsszerűen egyenkint, írásban néhány hitvány sorral, indokolás nélkül kiértesítsék. Mindmégannyi szegénységi bizonyítványait állították ki akkor az illetők saját magukról, kik méltán nem állanak hivatásuk magaslatán, annál kevésbé az össz-bizalom éln.

Nem akarunk nagyhangu szavakkal védekezni vakmerő támadóinkkal szemben a nagyközönség előtt. Mi kerestük az illetőkkel a békés megoldást, de nem lehetett. Az alapítók mi vagyunk, a mi első filléreinken épült a „Hazug”-asztaltársaság, mi fejlesztettük, mi őriztük egy évtizeden át és mi védjük a végbomlástól is meg. Nem bitroljuk a nevét, mienk az és nem a megtévedetteké. Dolgozunk igazságunk érzetében, nemes célunk érdekében és nem a Hochholzer-féle vendéglő gyarapodásáért. Ez, amit röviden a nagyközönségnek mondanunk akarunk. Meggyőződhet róla minden igaz ember.

A „Hochholzer”-párti uraknak csak annyit, hogy nem félünk fenyegetéseiktől mi öreg alapítók. Haladunk évtizedes egyenes utainkon, tisztán, becsületesen, szeretettel, célunk nemes tudatában, a szegény árva gyermekek javára. Óvakodjanak jövőben a hírlapban való kihívástól, mi arra nem reagálunk és egyszerűsmerindenkorra nem válaszolunk. Kiméljének valótlán rágalmaiktól, ugyszintén a közönséget is éktelen frázisaiktól. Mi nyilttan, hatóság tudtával dolgozunk s ha netalán ez fájna Önöknek, úgy forduljanak oda, mert ezuton és ezekután csak ez a hely lehet, ahol önökkel találkozhatunk. Neveinket nem kell böl-

esen kutatva felfedezniök. Imi szolgálatukra mi vagyunk, alulirottak”. Ehelyütt pedig kérjük a jótékony nagyközönség pártfogását és évtizedes eddigi bizalmát.

A veliki beeskereki „Hazug”-asztaltársaság alapító és régi tagjai: Wagner Miklós elnök, Kovács Gyula igazgató, Köhler Károly al-elnök, Ördög Ferenc ellenőr, Fejős Géza v. tag, Föder Zsiga v. tag, Milovánovics György v. tag, Radd János v. tag, Gál János, Geyer Lajos, Geyer József, Standhaft Gusztáv, Michel Jakab alapítók és 80 rendes tag.

Szabad kézből azonnal eladó

komplett kovácsszerszám.

Wéber Sándor, Vel. Beeskerek
Lenauova (Lenau) u. 60/13. 549

Kilenc éves leánykám mellé a háztartásban teljesen jártas

nevelőnőt

keresek azonnali belépésre.

Krivácsy Endre községi jegyző, Csösztelek.

Veszek

viselt férfiruhát, cipőt, ugymint katonai egyenruhát és szőrmét, használtat is. Meghívásra házhöz jövők.

Berkovics J. Ignác V. Beeskerek
Vojvoda Putnika (Alkotmány) u. 23. sz.

Eladó

hálószobaberendezés,

egy nagy állótükör, egy falitükör és egy nagy kanapé.

Özv. Dr. LINYACSKYNE
Vel. Beeskerek (a nagyhid mellett).

Ház,

mely áll 2 szoba, konyha és mellék helyiségekből, gyümölcskerttel, 1 hold telekkel, azonnal szabad kézből eladó.

III. külkerület 31 szám.

A napokban érkezett nagyobb szállítmány

oroszlal és hering,
valamint eredeti

uzsieskai datolya.
Legfinomabb állapotban kapható Radovanovic és Pavlovic cégnél Veliki Beeskerek, Kralja Petra trg.

Tavaszi és nyári ujdonságok valódi bécsi modellek alapján!

Műlőnféle kalapdiszek, francia fátólok nagy választékban. Műselymek minden divatszínben. Alakifásokat és vasalásokat vállalok. - Spatrie és kalapdrót kapható! Megérkezett a fehér és színes D. M. C. pamut

Kartye Laura divatterme
Vel. Beeskerek, Alexandrova (Fő) u.

Telefon 187. **Megérkezett!** Telefon 187.

Elsőrendű gyertyán-, bükk-, cser-, tölgy-, kőris- és szilvafű. Nagyban és kicsinyben azonnali szállításra a legolcsóbb napiárban kapható

Kemény Árpád és Társánál Veliki Beeskerek.